

Nasjonalparkstyret
for Jotunheimen
og Utladalen

Rullering av
Forvaltningsplan for Jotunheimen og Utladalen
Besøksstrategi for Jotunheimen og Utladalen
Forslag til Prosjektplan

Innhald

1. Innleiing	3
1.1 Kva er ein forvaltningsplan?	3
1.2 Målet med ein forvaltningsplan	3
1.3 Verdiskaping	3
1.4 Bakgrunn	4
1.5 Historikk	4
1.6 Status og grunnlag for vidare arbeid med revisjonen	5
2. Rammer for arbeidet	7
2.1 Verneområda som inngår i planarbeidet	7
2.2 Rammer for saksbehandlinga	7
2.3 Fagsystem for verneområde	8
2.4 Føringar i ein forvaltningsplan	9
2.4.1 Endring av verneforskrifter.....	12
2.5 Bevaringsmål (jf. kap. 2.3)	13
3. Konkrete mål for forvaltningsplanarbeidet	14
3.1 Kunnskapsgrunnlag	14
4. Aktørar	16
4.1 Offentlege aktørar	16
4.2 Næringsinteresser	18
4.2.1 Landbruk.....	18
4.2.2 Utmarksnæring.....	18
4.2.3 Reiseliv.....	18
4.2.4 Faste arrangement.....	21
4.2.5 Kraftutbygging.....	21
4.2.6 Vegar innanfor verneområda.....	21
4.3 Lag og organisasjonar	21
4.4 Andre aktørar	22
5. Organisering av planarbeidet	23
5.1 Prosjektleiing	23
5.2 Involvering	23
5.3 Prosjektorganisering	23
6. Tidsplan	24

1. Innleiing

1.1 Kva er ein forvaltningsplan?

I **Forvaltningsplan på nett for verneområder** (FPNV v.2.0) Brukerveiledning (Miljødirektoratet 10.06.20) er ein kortfatta definisjon av forvaltningsplan:

«En forvaltningsplan er en praktisk veileder som skal bidra til beslutninger og bruk som sikrer vernet. Innenfor rammen av verneforskriften kan planen gi retningslinjer om bruk, informasjon, skjøtsel, tilrettelegging mv., samt mål og tiltak for å ivareta verneverdiene.»

1.2 Målet med ein forvaltningsplan

Ved å utarbeide ein forvaltningsplan for Jotunheimen NP og Utladalen LVO ønskjer ein å få ein samla oversikt på aktuelle brukarinteresser og føringar for behandling av ulike problemstillingar.

Hovudmålet med forvaltningsplanen er å trekkje opp retningslinjer og konkretisere felles mål for forvaltninga, slik at føremåla med etableringa av verneområda vert ivaretekne. Forvaltningsplanen skal såleis vere eit praktisk hjelpemiddel og medverke til samordna praksis for området. Planen er viktig for å oppnå lik forvaltningspraksis og ei påreknleg, heilskapleg forvaltning av verneområda. Forvaltningsplanen vil også kunne fungere som ein rettleiar for brukarar av områda.

Det overordna målet med verneområda er å sikre verneformålet og verneverdiane mot ønskte inngrep og aktivitetar. Formålet med å opprette Jotunheimen nasjonalpark og Utladalen landskapsvernområde er presisert i formålsparagrafen i verneforskrifta for kvart verneområdet. Forvaltningsplanen vil konkretisere kva naturkvalitetar som skal prioriterast, og gje utfyllande føringar for korleis ein kan ta vare på dei ulike verneverdiane.

1.3 Verdiskaping

Miljødirektoratet har utvikla ein strategi for merkevaren *Norges nasjonalparker*, som legg føringar for korleis ein skal leggje til rette for verdiskaping, samtidig som naturen skal takast vare på. Norsk natur har heilt frå siste halvdel av 1800-talet vore eit trekkplaster for turistar frå inn- og utland, og til Jotunheimen og Hurrungane kom dei aller første oppdagarane og fjellklatrarane allereie for rundt 200 år sidan. For lokalsamfunna har naturen vore ei viktig kjelde til hausting og rekreasjon, frå tidleg jakt- og fangstkultur til dagens landbruk - der utmarksbeiting er ein svært viktig ressurs i fjellbygdene.

I dag opplever vi stor og aukande interesse for bruk av naturen til rekreasjon. Den store interessa for naturopplevingar og aktivitetsturisme gjev grunnlag for kommersielle aktørar som tilbyr guida turar og andre former for naturbasert reiseliv.

Verneverdiane er sjølve råvara for reiselivet, og eit grunnlag for langsiktig verdiskaping. Det ligg derfor ei felles interesse i verneområdeforvaltninga og i reiselivet i å finne ei balanse mellom desse interessene som kan fungere. Med bakgrunn i den nasjonale satsinga på verdiskaping basert på naturarven vart det utarbeidd ein besøksstrategi for Jotunheimen og Utladalen, vedteken i 2012. Målsetjinga med besøksstrategien har vore:

1. Bidra til å gje dei besøkande ei betre oppleving
2. Bidra til å auke verdiskapinga i lokalsamfunna rundt verneområdet
3. Bidra til å ta vare på naturverdiane i verneområdet og i randsona

Strategien har eit klart *brukarperspektiv* og omfattar berre forvaltninga sitt ansvarsfelt.

Det vart utført brukarundersøking i 2019, og denne gjev nyttig bakgrunnsinformasjon for revideringa av strategien. Besøksstrategien vil danne grunnlag for ei aktiv besøksforvaltning med tydelege rammer for bruk/vern. Verdiskaping skal skje på ein måte som ikkje går ut over verneverdiane.

Besøksstrategien vil vera eit vedlegg til forvaltningsplanen, og dokumenta vil bli utarbeidd parallelt med samordna høyringar og behandling.

Dokumenta er tilgjengelege frå nettsidene til Nasjonalparkstyret for Jotunheimen og Utladalen: <https://www.nasjonalparkstyre.no/Jotunheimen>

1.4 Bakgrunn

Forvaltning av verneområda skal vere i samsvar rammer sett i verneforskriftene. Forskriftene for Jotunheimen nasjonalpark og Utladalen landskapsvernområde er tilgjengeleg på www.lovdatab.no.

Både verneforskriftene og vedtektene for nasjonalparkstyret set krav om forvaltningsplanar. Verneforskriftene § 5 har likelydande ordlyd for Jotunheimen nasjonalpark og Utladalen landskapsvernområde:

§ 5. Forvaltningsplan

Det skal utarbeidast ein forvaltningsplan med nærare retningslinjer for forvaltning, skjøtsel, tilrettelegging, informasjon osv. Forvaltningsplanen skal godkjennast av Miljødirektoratet.»

Styrevedtektene, sist revidert frå 01.01.2020, set rammer for styrearbeidet og oppgåvene.

8. STYRETS OPPGAVER

Medlemmene av styret skal forvalte verneområdene i samsvar med internasjonale forpliktelser, naturmangfoldloven og verneforskriftene for det enkelte verneområde. Alle representantene i styret har et felles ansvar for en helhetlig forvaltning av verneområdene hvor ivaretagelse av verneverdiene og verneformålet er hovedoppgaven.

8.1 Forvaltningsplan

Styret skal utarbeide/revidere forvaltningsplan for verneområdene. - - - »

1.5 Historikk

Den første forvaltningsplanen for Jotunheimen og Utladalen vart godkjend i 1998 (Rapport 4-1998, Fylkesmannen i Sogn og Fjordane).

I 2004 starta arbeidet med å revidere denne. Det var behov for revidering av både verneforskrift og forvaltningsplan, og det var lagt opp til parallell behandling. Ein omfattande prosess i regi av Fylkesmannen i Sogn og Fjordane og Fylkesmannen i Oppland med møte og høyringar føregjekk i perioden 2004-2008. Prosessen munna ut i tilrådingar om nye verneforskrifter og ny forvaltningsplan, og desse dokumenta vart oversendt Direktoratet for naturforvaltning 3.juli 2008.

Klima- og miljødepartementet sluttbehandla saka om reviderte verneforskrifter i 2014 (Kgl. Res. 14.11.2014). Forskriftsendringane var såpass omfattande at det måtte utarbeidast eit nytt forslag til forvaltningsplan, basert på både dei nye/reviderte verneforskriftene, ny naturmangfaldlov og andre føringar som hadde kome til i åra som hadde gått etter revisjonsprosessen. I mellomtida kunne ein nytte planutkastet frå 2008 som eit *retteleiane* dokument i forvaltninga. Utkastet er tilgjengeleg som pdf-dokument på www.nasjonalparkstyre.no.

Nasjonalparkstyret fekk ved brev av 06.01.2015 frå Miljødirektoratet slik oppdrag:

«- - I løpet av åra som har gått sidan forvaltningsplanen kom til direktoratet for godkjenning har naturmangfaldlova trådd i kraft, det har vorte ny forvaltningsstyresmakt for verneområda, og nye forskrifter for Jotunheimen og Utladalen vart vedtekne november 2014. Alt dette, inkludert at det no er mange år sidan planen var på høyring, tilseier at forvaltningsplanen bør justerast gjeldande naturmangfaldlova og dei nye forskriftene for nasjonalparken og landskapsvernområdet.

Miljødirektoratet ber om at Nasjonalparkstyret for Jotunheimen og Utladalen, som forvaltningsstyresmakt for verneområda, tek over dette arbeidet frå fylkesmannen.

Forvaltningsplanen må justerast i høve det nye lovverket og endra forvaltningsstyresmakt, og bør byggas opp i tråd med direktoratet sin mal for forvaltningsplanar. Miljødirektoratet meiner og at planen bør sendast ut på ny høyring i og med dei endringane som har skjedd, og at det er såpass mange år sidan den vart høyrd. Forslaget til justert forvaltningsplan skal sendast direktoratet for fagleg gjennomgang før ny høyring finn stad. Etter høyring skal nasjonalparkstyret si tilråding til forvaltningsplan sendast til Miljødirektoratet for godkjenning. Vi står gjerne til disposisjon for dialog og vegleing undervegs i arbeidet, så ta kontakt om det er ønskeleg.»

Nasjonalparkstyret behandla i sak 44/2015 Planprogram og oppstartsmelding for revisjon av forvaltningsplan for Jotunheimen nasjonalpark og Utladalen landskapsvernområde.

Oppstartsmelding vart sendt ut til partane ved brev av 02.09.2015, med høve til å gje innspel. Hausten 2015 vart det arrangert opne møte om planarbeidet i kvar av kommunane.

Det kom enkelte skriftlege innspel. Desse blir tekne med som grunnlagsdokument i den vidare prosessen. Alle innspel blir vurdert, men det er ingen automatikk i at alt innhald inngår i planen.

Våren 2018 hadde ein kome langt med planarbeidet, men i samling med Miljødirektoratet vart den digitale planløysinga «Forvaltningsplan på nett» (FVPN) presentert. Nye og reviderte planar skulle utarbeidast i dette fagsystemet, og ein valde å ta i bruk den nye løysinga FVPN, sjølv om det ville bety mykje ekstraarbeid når det analoge utkastet nær var ferdig. I FVPN vil godkjende planar ligge opent tilgjengelege både for forvaltninga og for publikum i eit felles system, og seinare revisjonar vil bli enklare i det nye systemet.

Dåverande nasjonalparkforvaltar Magnus Snøtun var prosjektleiar for forvaltningsplanarbeidet, og han starta omlegginga til FVPN. Da han slutta i oktober 2018 for å gå over i anna stilling, stoppa arbeidet opp. Forvaltarstillinga vart ståande vakant i over eitt år, og med halv bemanning hadde ein ikkje personalressurs til forvaltningsplanarbeid. Med full bemanning kan arbeidet med forvaltningsplan nå setjast i gang att.

1.6 Status og grunnlag for vidare arbeid med revisjonen

Vidare revisjonsarbeid vil bygge på arbeidet som vart utført fram til 2018. På grunn av den lange tida som har gått, vil det bli sendt ut ny oppstartsmelding med høve til supplerande og nye innspel. Vi har innspela som kom i 2015-16 som del av grunnlaget.

Ved vern av Jotunheimen og Utladalen i 1980 var det ikkje same fagsystem for forvaltninga av verneområde som i dag, med t.d. omfattande kartlegging av brukarinteresser. Gjennom fleire år har nasjonalparkstyret/forvaltninga prioritert å betre kunnskapsgrunnlaget for Jotunheimen / Utladalen.

Følgjande dokument har kunnskap med særleg verdi for forvaltningsplanarbeidet:

Forslag til prosjektplan Jotunheimen og Utladalen

- Brukarundersøking 2019 med 2 fagrapportar
 - Jotunheimen 1992-2019
 - Besseggen 2019Tidlegare rapport 1992-2010 viser utvikling
- Sårbarheitsvurdering for fugl i Aust-Jotunheimen (Kistefos, 2015)
- Fagnotat villrein (SB Natur / Ingvild Øyjordet, 2016)
- Sykling og riding i verneområda (Ingvild Øyjordet, fagnotat 2016)
- Sårbarheitsvurdering for fugl i Vest-Jotunheimen og Utladalen (Kistefos, 2018-19)
- Skjøtselsplan for Gjendebuområdet (Fylkesmannen i Oppland, 2001)
- Evaluering av skjøtsel ved Gjendebu (Miljøfaglig utredning, Rapport 2012:34)
- Skjøtselsplan for Utladalen (Tanaquil Enzenberger, 2013, under revisjon i 2021)
- Kulturlandskapet i Vormeli, Luster kommune i Sogn og Fjordane biologiske verdier og skjøtsel (Tanaquil Enzenberger, 2008)
- Bygningar og kulturminne i Utladalen, Solem 2015? (Avdal Gard dei siste 25 år?)
- Kartlegging av bygningar i Jotunheimen og Utladalen (nasjonalparkforvaltarane, innsamla data)
- Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse i Oppland (Riksantikvaren – Høyringsutkast, 2021).
- Andre dokument – lista kan supplerast

2. Rammer for arbeidet

2.1 Verneområda som inngår i planarbeidet

Fagsystemet «Forvaltningsplan på nett» føreset ein separat plan for kvart verneområde, medan dei gamle forvaltningsplanane hadde verneområda samla i eitt dokument. Ved rullering av forvaltningsplanen blir det derfor lagt opp til ein eigen forvaltningsplan for kvart verneområde forvalta av Nasjonalparkstyret for Jotunheimen og Utladalen. Verneområda er vist i tabell 1.

Tabell 1. Verneområda - kjelde Naturbase.

Verneområde (id i Naturbase)	Areal frå kartobjekt (daa)	Areal i verneforskrift (daa)	Kommuner
Jotunheimen nasjonalpark - VV00001869	1 154 749,8	1 151 000	Lom, Luster, Vang, Vågå, Årdal
Utladalen landskapsvern-område - VV00000706	320 500,3	314 000	Luster, Årdal
Sum		1 465 000 daa	

2.2 Rammer for saksbehandlinga

I naturmangfoldlova § 35 (nasjonalparkar) og § 36 (landskapsvern-område) blir det lagt til grunn at «Utkast til forvaltningsplan skal legges frem samtidig med vernevedtaket. Der det også er aktuelt med skjøtselsplan, skal den inngå i forvaltningsplanen.» For eldre verneområde er det vanleg at forvaltningsplanane har kome i ettertid.

Vedtektene for nasjonalparkstyret (2020) gjev slike føringar for forvaltningsplanarbeidet:

«8.1 Forvaltningsplan

Styret skal utarbeide/revidere forvaltningsplan for verneområdene. Oppstart av planarbeidet bør skje i dialog med Miljødirektoratet. Forvaltningsplaner skal utarbeides innenfor rammene av naturmangfoldloven og verneforskriftene. Forvaltningsplanen skal konkretisere hvordan formålet med vernet skal nås, og skal inneholde enn flerårig tiltaksplan og en besøksstrategi. Utkast til forvaltningsplan skal sendes til direktoratet for faglig gjennomgang før høring. Forvaltningsplanen skal godkjennes av Miljødirektoratet.

8.2 Skjøtsel og besøksforvaltning

Som forvaltningsmyndighet skal styret ut fra naturmangfoldloven § 33 og verneformålet i de enkelte verneforskrifter vurdere behov for og nødvendig gjennomføring av skjøtsel og tilrettelegging. Plan for skjøtsel og eventuell tilrettelegging skal, jf. §§ 35 og 36 siste ledd, inngå i en forvaltningsplan godkjent av Miljødirektoratet. Forvaltningstiltak iverksettes på et kunnskapsbasert grunnlag i samsvar med vedtatte forvaltningsplaner/skjøtelsplaner.

Styret kan som forvaltningsmyndighet legge til rette for at verneområdenes potensial for verdiskapning utnyttes innenfor rammen av verneforskriftene og naturmangfoldloven. Dette skal skje gjennom konkrete forvaltnings- og skjøtselstiltak, fortrinnsvis i tråd med den delen av forvaltningsplanene som omhandler besøksstrategi. Styret skal ikke opptre som næringsaktør, men bør i denne sammenhengen innlede et samarbeid med lokalt reiseliv/øvrig reiseliv, samt det autoriserte besøkscenter. ...»

I **veileder M-481 | 2016 Opprettelse av verneområder etter naturmangfoldloven** er det lagt føringar for utarbeiding av forvaltningsplanar, og det er gjeve utfyllande reglar om saksbehandlinga i Rundskriv T2/15 - *Saksbehandlingsregler ved områdevern etter naturmangfoldloven*. Her står m.a.:

- *Alle som berøres av forslagene og andre interesserte skal få fremmet sine synspunkter på en tilfredsstillende måte. God gjensidig informasjon vil bidra til å dempe konflikter og øke forståelse for vernet.*
- *Hovedformålet med saksbehandlingsreglene i naturmangfoldloven er å sikre at saksbehandlingen i vernesaker skal være åpen og inkluderende ved at alle berørte parter trekkes inn i saken.*
- *Grunneiere og rettighetshavere vil ha konkrete rettigheter i det området som vurderes for vern, mens den berørte lokalbefolkningen er en videre krets av de som bor i nærheten av området som utredes for vern.*
- *Kommunene er sentrale samarbeidspartnere i verneplanprosesser, og det er viktig å vurdere vern i medhold av naturmangfoldloven i sammenheng med andre planer og aktivitet i kommunene,*

I tråd med Rundskriv T2/15 blir reglar i naturmangfoldlova om saksbehandling lagt til grunn. Desse reglane gjeld i tillegg til generelle reglar i forvaltningslova, og vil så langt dei passar også vera gjeldande for arbeidet med forvaltningsplanen.

- Naturmangfoldlova § 41. om saksbehandling:
 - *«Når et arbeid med vern etter dette kapitlet tar til, skal det innenfor rammene av annet til tredje ledd samt §§ 42 og 43 legges til rette for en saksbehandling med best mulig samarbeid med grunneiere, rettighetshavere, berørte næringsinteresser og representanter for lokalbefolkningen, herunder utøvere av samisk kultur og utøvere av samisk næring, kommunen og fylkeskommunen, Sametinget og andre berørte myndigheter. ...»*
- Naturmangfoldlova § 8 legg vekt på kunnskapsbasert forvaltning:
«Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

Myndighetene skal videre legge vekt på kunnskap som er basert på generasjoners erfaringer gjennom bruk av og samspill med naturen, herunder slik samisk bruk, og som kan bidra til bærekraftig bruk og vern av naturmangfoldet»

Med bakgrunn i dette ynskjer ein å legge opp til ein god prosess med brei medverknad i det vidare arbeidet med forvaltningsplanen. Nasjonalparkstyret vil m.a.:

2.3 Fagsystem for verneområde

I arbeidet med forvaltningsplanar har vi ulike digitale fagsystem for verneområde:

- Forvaltningsplan på nett (FPNV)
 - Forvaltningsplanen blir liggande i ei eiga nettløysing, FPNV. Verneforskrifta set rammer for innhaldet i forvaltningsplanen. I forvaltningsplanen skal det utdjupast konkrete retningslinjer for forvaltning og bruk, knytt til dei einskilde reglane i verneforskrifta.
 - Kart, bilete, figurar, skjøtselsplanar og besøksstrategiar blir lasta opp som vedlegg.
 - Allmennta får tilgang til planen via innsynsløysing på internett.
- Naturbase (tilgjengeleg for allmenta)
 - Viser kart og faktaark om dei to verneområda (Jotunheimen NP og Utladalen LVO).

- NatStat (eit verktøy for forvaltninga)
 - Her registrer ein truslar mot verneverdiane, bevaringsmål og opplegg for overvaking.

Det er dynamisk kopling mellom «Forvaltningsplan på nett», Naturbase og NatStat. Relevant informasjon som ligg i Naturbase og NatStat blir automatisk lasta inn i forvaltningsplanen.

I fagsystemet NatStat kan nasjonalparkstyret som forvaltningsmyndigheit setje konkrete bevaringsmål for ønska naturtilstand i eit verneområde. *Bevaringsmål* definerer den tilstanden ein ønskjer at ein naturkvalitet i verneområda skal ha. Bevaringsmål skal kunne overvakast/målast, og resultatet viser om tilstanden er god, middels eller dårleg.

2.4 Føringer i ein forvaltningsplan

Forvaltningsplanane skal ha kortfatta skildringar av verneområda når det gjeld:

- Verneverdiar
- Naturstatus
- Brukarinteresser

I verneforskriftene § 3 er det fleire plassar vist til forvaltningsplanen (våre understrekingar):

Jotunheimen

1.2 (om Landskapet) *Reglane i pkt. 1.1 er ikkje til hinder for:*

- b) *Vedlikehald av stiar, merking, bruer, skilt og liknande i samsvar med forvaltningsplan.*
- c) *Vedlikehald av eksisterande vegar i samsvar med forvaltningsplan.*
- d) *Kvisting av løyper i samsvar med forvaltningsplan.*
- e) *Slått og rydding av eksisterande setervollar i samsvar med forvaltningsplan.*
- f) *Opplag av båtar i samsvar med forvaltningsplan.*

1.3 (om Landskapet) *Forvaltningsstyresmakta kan gi løyve til:*

- b) *Oppføring av nye bygningar og innretningar som er naudsynte for drifta av turisthytter i nasjonalparken i samsvar med forvaltningsplan.*
- g) *Større endringar i seterdrifta i samsvar med forvaltningsplan.*
- h) *Oppføring av bygningar i medhald av fjellovas § 35 i samsvar med forvaltningsplan.*
- k) *Riving av bygningar, anlegg og innretningar og oppføring av nye med same størrelse og for same bruk i samsvar med forvaltningsplan.*
- l) *Opplag av båtar som ikkje er i samsvar med forvaltningsplan.*

3.3 (om Dyrelivet) *Forvaltningsstyresmakta kan gi løyve til:*

- b) *Kalking av vatn og elver som er naudsynt for å hindre at ein art dør ut. I forvaltningsplanen skal det fastsetjast eit referanseområde som ikkje skal kalkast.*

5.2 Organisert ferdsel

Organisert ferdsel som kan skade naturmiljøet, eller ferdselsformer som kan skade naturmiljøet, må ha særskilt løyve av forvaltningsstyresmakta. Forvaltningsplanen skal avklare kva for ferdsel som krev løyve.

5.3 Sykling og organisert bruk av hest

Sykling og organisert bruk av hest er bare tillatt på veier, eksisterende stier og kjørespor. Det kan i forvaltningsplan fastsettes restriksjoner for slik ferdsel på nærmere angitte strekninger.

6.3 (om Motorferdsel) Forvaltningsstyresmakta kan gi løyve til:

g) Drift av rutebåt på Gjende i samsvar med forvaltningsplan.

h) Bruk av motorbåt på Gjende for drift av turisthytter, medrekna transport av personale, i samsvar med forvaltningsplan.

j) Bruk av motorbåt med hastigheit høgare enn 8 knop på Gjende, i samsvar med forvaltningsplan.

Utladalen

1.2 (om Landskapet) Reglane i pkt. 1.1 er ikkje til hinder for:

c) Vedlikehald av stiar med merking, skilt, bruar og liknande i samsvar med forvaltningsplan.

d) Kvisting av løyper i samsvar med forvaltningsplan.

e) Drift og vedlikehald av kulturlandskap i samsvar med godkjend forvaltningsplan og/eller skjøtselsplan

1.3 (om Landskapet) Forvaltningsstyresmakta kan gi løyve til:

b) Oppføring av mindre bygningar og innretningar som er naudsynte for drift av turisthytter i landskapsvernområdet i samsvar med forvaltningsplan.

i) Oppføring av bygningar i medhald av fjellovas § 35 i samsvar med forvaltningsplan.

k) Istandsetting av seterhus i samsvar med forvaltningsplan.

n) Riving av bygningar, anlegg og innretningar og oppføring av nye med same storleik og for same bruk i samsvar med forvaltningsplan.

5.2 Ferdslar som kan skade naturmiljøet

Ferdselsformer som ikkje skjer til fots må ha løyve frå forvaltningsstyresmakta dersom ferdslen kan skade naturmiljøet. Nærare retningslinjer blir gjeve i forvaltningsplanen, jf. § 5.

5.3 Sykling og organisert bruk av hest

Sykling og organisert bruk av hest er bare tillatt på veier, eksisterende stier og kjørespor. Det kan i forvaltningsplan fastsettes restriksjoner for slik ferdslar på nærmere angitte strekningar, jf. § 5.

Sentrale føringar

Veileder M-481 2016 Opprettelse av verneområder etter naturmangfoldloven har ein del føringar knytt til ferdslar, der verneforskriftene ofte viser til forvaltningsplanen for utfyllande reglar. Under er det referert ein del sentrale føringar i M-481 som er viktige for utforming av retningslinjer og tiltak i forvaltningsplanane:

Organisert ferdslar

«I stadig større omfang tilbys organiserte turopplegg der naturopplevelse og friluftsliv er sentralt, for eksempel organiserte fotturer, tematurer, organiserte rideturer og klatring. Noen av aktivitetene krever faste leirplasser. Organisert ferdslar kan føre til markslitasje og forstyrrelse av dyreliv. På den annen side kan ferdslen kanaliseres slik at en aktivitet ikke kommer i konflikt med naturverdiene. I forskriftsmalen for nasjonalparker er det lagt til grunn at organisert turvirksomhet til fots er tillatt så lenge naturmiljøet ikke blir skadelidende. Annen organisert ferdslar og ferdslarformer som kan skade naturmiljøet må ha tillatelse fra forvaltningsmyndigheten. Det skal ikke legges større restriksjoner på organisert ferdslar enn det som er påkrevd ut fra verneformålet. Ved krav om søknad sikres imidlertid en dialog mellom utøveren og forvaltningsmyndigheten, og en kan legge til rette for at aktiviteten ikke kommer i konflikt med verneverdiene og kanalisere ferdslar utenom de mest sårbare områdene. -

--

Gjennom forvaltningsplan skal det presiseres hvilke aktiviteter som er tillatt uten vidare og hvilke aktiviteter som må ha særskilt tillatelse. Markslitasje og forstyrrelse av dyreliv gjør at særlig større

arrangementer bør vurderes nærmere av forvaltningsmyndigheten. Dette må vurderes i forhold til verneformålet i det enkelte verneområdet og type aktivitet. - - .»

Organisert bruk av hest

Enkeltpersoners bruk av hest skal være tillatt. Organisert bruk av hest skal normalt være tillatt på veier, samt traseer og områder som er godkjent for slik bruk i forvaltningsplanen. Aktuelle traseer og eventuelt områder skal således angis i forvaltningsplan. Organisert bruk av hest utenfor veg og slike angitte traseer skal da være søknadspliktig. Det er særlig hensynet til markslitasje som gjør det nødvendig å legge restriksjoner på denne typen organisert virksomhet.

Sykling

Etter frilufsloven er sykling tillatt på veier og stier i utmark og ellers overalt på fjellet. Omfanget av terrengsykling i utmark er økende. Slik aktivitet kan føre til store skader og slitasje i terrenget. Ifølge forskriftsmalen for nasjonalparker skal sykling derfor kun være tillatt på veier, samt traseer og stier som er godkjent for slik bruk i forvaltningsplanen.

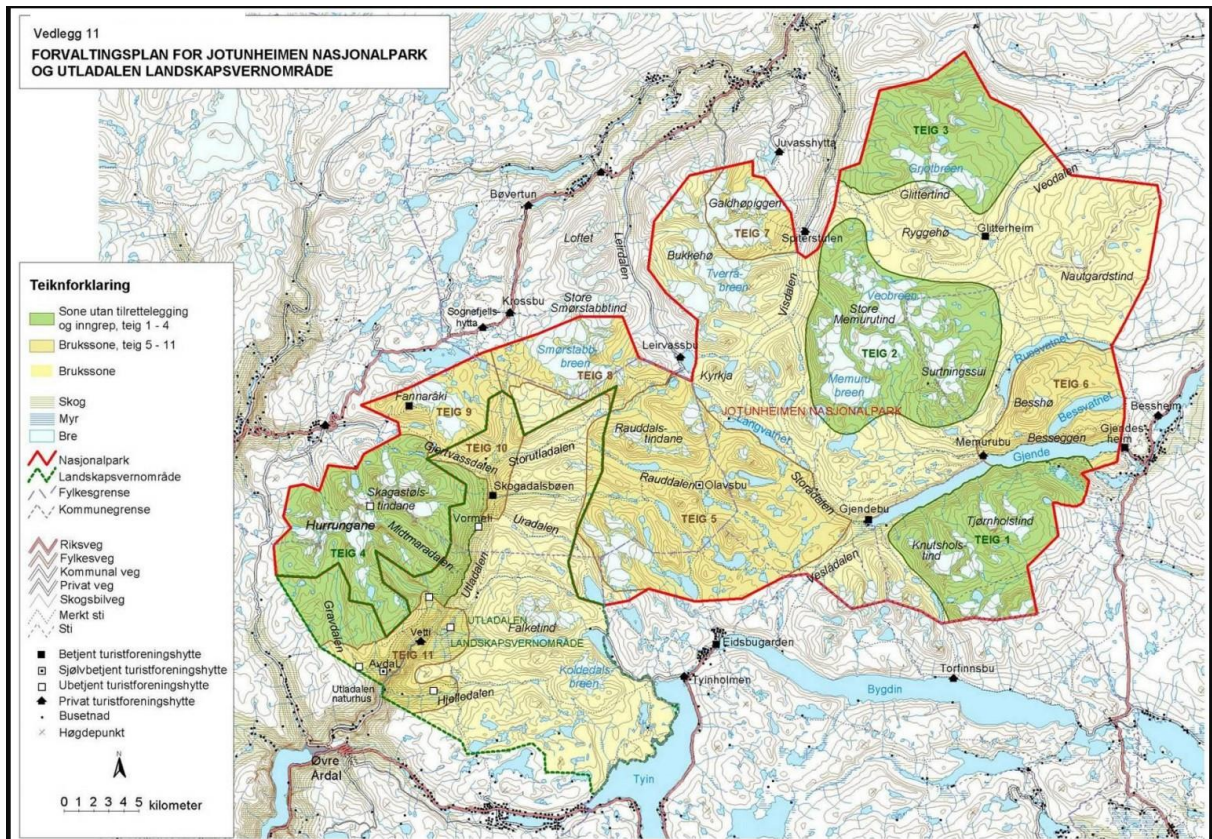
Gjennom arbeidet med forvaltningsplanen er det eit mål å utdjupe konkrete retningslinjer for forvaltning og bruk knytt til den enskilde regelen i verneforskrifta der det er vist til forvaltningsplan.

Forvaltningsplanen kan gje utfyllande retningslinjer til reglane i verneforskriftene også når det gjeld:

- Landskap; overordna føringar for byggetiltak og tekniske inngrep
- Dyreliv
- Planteliv
- Ferdsel; tilrettelegging av turstier og skiløyper
- Motorferdsel
- Ureining
- Støy, retningslinjer for dronebruk
- Skjøtsel og tiltak
- Oppsyn.

Differensiert forvaltning

I verneområda finn ein verneverdiar som er sårbare for menneskeleg aktivitet. Sårbarheita varierer både geografisk og i tid med årstidene. Også brukarinteressene og behovet for forvaltningstiltak vil vere ulikt i dei ulike områda. I Jotunheimen/Utladalen har ein derfor praktisert *differensiert forvaltning* heilt frå første forvaltningsplanen kom i 1998. Dette har gjeve rom for bruk og verdiskaping innan område der det i mindre grad vil gå ut over verneverdiane, samstundes som ein har skjerma sårbare område mot unødige inngrep og forstyrringar. Den differensierte forvaltningspraksisen i Jotunheimen og Utladalen er synleggjort ved ei sonedeling, vist på kartvedlegg som følgjer forvaltningsplanen.

Ein har gode erfaringar med denne sonedelinga, som bidrar til å ta vare på sårbare verneverdiar ved streng dispensasjonspraksis innan dei grøne sonene, og som samstundes gjev meir føreseielege rammer for brukarane av områda innan dei gule sonene.

Om randsonene

Kommuneplanen har verkemiddel som kan takast i bruk når det gjeld randsoner

- Plan- og bygningsloven er et viktig verktøy for å styre utviklingen i randsoner inntil verneområder. Lovens § 11-8 tredje ledd bokstav c gir kommunen mulighet til å fastsette randsonen som hensynssone. I denne sonen kan det gis bestemmelser for å hindre vesentlig forringelse av verneverdiene i verneområdet. Dette forutsetter at bestemmelsene fastsettes samtidig med fastsetting av verneforskrift for nytt område, ved revisjon av forskriften eller samtidig med ny forvaltningsplan eller ved revisjon av denne.

2.4.1 Endring av verneforskrifter

I samband med forvaltningsplanarbeidet kan det koma innspel som gjeld endring av verneforskriftene. Miljødirektoratet har myndigheit til å foreta lite vesentelege endringar. Det vil typisk vera retting av feil, som t.d. at det manglar eit gards- og bruksnummer o.l.

Meir omfattande forskriftsendringar eller vesentlege endringar av vernegrensene som vil endre forvaltninga, vil krevje ny kongeleg resolusjon. Ansvaret for ein slik prosess ligg til Miljødirektoratet og Statsforvaltaren.

I den grad det kjem slike innspel, kan nasjonalparkstyret etter ei saksvurdering sende ei oppfordring til Statsforvaltaren og Miljødirektoratet om å ta slike innspel opp til vidare behandling.

2.5 Bevaringsmål (jf. kap. 2.3)

På Miljødirektoratet sin nettside NatStat er det opplyst:

«Verneområdene er beskyttet mot skade og ødeleggelse. Likevel endres også vernet natur. Mange endringer er naturlige, mens andre forårsakes, direkte eller indirekte, av menneskelig aktivitet. Det kan f.eks. være fremmede arter som endrer det opprinnelige naturmangfoldet, inngrep som fører til tørrlegging eller gjengroing, eller ny naturbruk som endrer vegetasjon og artssammensetning.

I NatStat kan forvaltningsmyndigheten sette konkrete bevaringsmål for ønsket naturtilstand innen et verneområde. Bevaringsmål, f.eks. knyttet til fremmede arter, skal overvåkes. Resultatet av overvåkingen fastslår om naturtilstanden er god, middels eller dårlig, og om bevaringsmålet er nådd. Innsynsløsning til NatStat gir oversikt over antall bevaringsmål, målt tilstand, og hvilke påvirkningsfaktorer (f.eks. fremmede arter) som følges opp av forvaltningsmyndigheten.»

3. Konkrete mål for forvaltningsplanarbeidet

Dei konkrete måla for arbeidet med revidert forvaltningsplan er å oppdatere gjeldande forvaltningsplan i tråd med:

- ny måte for framstilling og distribusjon – «Forvaltningsplan på nett» - FPNV (versjon 2.0).
- endra kunnskapsgrunnlag
- endra bruk av verneområda
- å innarbeide besøksforvaltning som eige tema i forvaltningsplanane.
- at behovet for informasjon har auka, og skjer i hovudsak via nettbaserte løysingar.

Det blir særleg lagt vekt på følgjande forhold som viktige i revidering av forvaltningsplanen:

- fastsetje bevaringsmål og status for verneverdiane.
- lage eintydige og samordna retningslinjer for organisert ferdsel.
- lage entydige- og samordna retningslinjer for byggesaker i verneområdene.
- vurdere løyper og stigar og gje utfyllande retningslinjer for merking og ulike ferdselsformer
- skjøtsel og bruk av kulturlandskapet
- legge føringar for eintydig og lik praksis knytt til løyve for motorferdsel i utmark.
- leggje føringar for eintydig og lik praksis knytt til bruk av dronar i verneområda.

Det er aktuelt å knyte bevaringsmål til ulike verdiar, så som

- leveområde for villrein
- urørt natur
- økosystem og biologisk mangfald
- naturtypar
- landskap
- kulturminne.

3.1 Kunnskapsgrunnlag

For å sikre ei god og kunnskapsbasert forvaltning av verneområda er det viktig å ha god oversikt over både område med sårbare verneverdiar, brukarinteresser og behov for tiltak innanfor verneområda. Punkta nedanfor gjev oversikt over kva type informasjon dette gjeld:

A. Område med spesielt sårbare verneverdiar

- Viktige funksjonsområde for sårbare artar
- Viktige område for artar som Noreg har eit internasjonalt ansvar for, t.d. villreinen i Vest-Jotunheimen sine leveområde
- Truga og sårbare vegetasjonstypar og naturtypar
- Område med (sårbare) kulturminne
- Inngrepsfrie område (villmark/urørd natur)

B. Brukarinteresser

- Landbruk (landbruksbygningar, dyrka areal, skogsdrift, gjerde, køyretrasear osv.)
- Tamreindrift (gjetarbuer, gjerde, køyretrasear osv.)
- Bygningar (stølshus, turisthytter, fritidshytter og andre hytter/buer, andre byggverk)
- Friluftsliv (turisthytter, opne hytter, merka stiar og løyper, preparerte skiløyper osv.)

Forslag til prosjektplan Jotunheimen og Utladalen

- Reiseliv
- Organisert aktivitet
- Kraftanlegg og kraftlinjer
- Vegar
- Bruksrettar forvalta av fjellstyra
- Private grunneigarar
- Redningsteneste

C. Forvaltningstiltak

- Skjøtsel (vidareføring av tradisjonell drift, rydding, beiting, slått, vedlikehald av gamle bygningar steingjerde osv.)
- Tilrettelegging og informasjon (informasjonstavler, stiar (merka/umerka), klopper, bruer osv.)

4. Aktørar

I forvaltningsplanarbeidet skal det leggast vekt på ein open og inkluderande prosess. Det er viktig å sikre at relevante aktørar blir involvert. Vi ber om tilbakemelding på feil eller manglar i tabellane.

4.1 Offentlege aktørar

Miljødirektoratet

Miljødirektoratet skal gje ei fagleg godkjenning av utkast til forvaltningsplan før høyring. Direktoratet er også den instansen som står for endeleg godkjenning av forvaltningsplanen. Miljødirektoratet kan elles bli kontakta for rettleiing i ulike spørsmål knytt til planprosessen. Direktoratet er eigar av portalen «*Forvaltningsplan på nett*», og står sentralt i bruken av portalen.

Statens naturoppsyn

Statens naturoppsyn Jotunheimen har oppsynet med verneområda, og driv i tillegg med skjøtsel, dokumentasjon, ferdselsteljingar, fysisk tilrettelegging og informasjon. Nasjonalparkstyret bestiller kvart år tenester frå SNO gjennom den såkalla bestillingsdialogen.

Kommunane

Verneområda ligg i Innlandet og Vestland fylke, med areal i 5 kommunar. Kommunane er formelle høyringspartar, og svært viktige samarbeidspartar og aktørar. Kommunane har god lokalkunnskap, er forvaltningsmyndigheit etter ulike lovverk som plan- og bygningslov, motorferdsellov, forureiningslov m.m. og har mål og strategiar for samfunnsutvikling og arealdisponering. Kommunane er viktige aktørar fordi det ofte er sammeanheng mellom det som skjer både innan og utanfor verneområda.

Statsforvalteren i Innlandet og Statsforvalteren i Vestland

Statsforvaltarane har klagerett i saker som nasjonalparkstyret behandlar, og kan elles konsulterast i faglege spørsmål m.a. når det gjeld arbeidet med forvaltningsplan.

Innlandet fylkeskommune og Vestland fylkeskommune

Fylkeskommunane er formelle høyringspartar, og forvaltningsmyndigheit etter kulturminnelova. Dei er viktige samarbeidspartar når det gjeld forvaltning av kulturminne i verneområda.

Riksantikvaren

Riksantikvaren har nyleg lagt fram plan for *Nasjonalt viktige kulturlandskap* i tidlegare Oppland fylke. Eitt av landskapa omfattar også areal innan Jotunheimen nasjonalpark.

NVE – Norges Vassdrags og Energidirektorat

I Jotunheimen nasjonalpark er eit eksisterande minikraftverk med plan om erstatning med nyanlegg.

I Utladalen LVO er det plan om etablering av Skogadalsbøen mikrokraftverk.

NVE er fagmyndigheit for energianlegg, medan nasjonalparkstyret er konsesjonsmyndigheit. Dette krev nær dialog og samarbeid når det gjeld fornying eller nye energiforsyningsanlegg.

Grunneigarar og fjellstyre

Arealet i verneområda består av både statsallmenningar og privat grunn.

Statsallmenningane har ei tredelt forvaltning:

- Statskog SF er grunneigar.
- Fjellstyra forvaltar ulike bruksrettar (seter, beite, jakt og fiske) etter fjellova.
- Allmenningstyra, forvaltar skogen etter lov om skogbruk i statsallmenningene.

Innanfor verneområda er det 5 statsallmenningar. I Årdal er to separate allmenningsområde, som blir forvalta samla av Årdal fjellstyre. Oversikt i tabell 2.

Tabell 2. Oversikt over statsallmenningar i verneområda, kjelde fjellstyre.no og Innlandsgis.

Kommune	Statsallmenning	Fjellstyre	Nettside
Lom	Leir- og Bøverdalen statsallmenning (155/1),	Lom fjellstyre	https://www.lom-fjellstyre.no/
Luster	Luster austre statsallmenning (gnr./bnr. 215/1),	Luster Austre fjellstyre	https://www.lusteraustre.no/
Vågå	Langmorkje statsallmenning (187/1) forvalta av	Vågå fjellstyre	https://www.vaga-fjellstyre.no/
Årdal	Årdal vestre og Årdal austre statsallmenning (gnr./bnr. 38/1),	Årdal fjellstyre	

Innan verneområda er det og nokre private eigedommar.

Tabell 3. Oversikt over gards- og bruksnummer for dei ulike verneområda.

(gnr./bnr. er henta direkte frå verneforskriftene)

Kommune	Verneområde	Eigedommar
Lom	Jotunheimen NP	Leir- og Bøverdalen statsallmenning (gnr./bnr. 155/1)
Luster	Jotunheimen NP	Luster austre statsallmenning (gnr./bnr. 215/1)
	Utladalen LVO	Luster austre (gnr./bnr. 215/1) og delar av følgjande gnr./bnr.: 8/1, 8/2, 8/3, 8/5, 9/1, 9/4, 9/16, 10/1, 11/1, 11/2, 12/1, 12/2, 12/3, 12/4, 12/5, 12/6, 13/1, 13/3, 13/4, 13/5, 13/20, 13/22, 13/38, 14/1, 14/2, 14/3, 14/5.
Vang	Jotunheimen NP	gnr./bnr. 6/267
Vågå	Jotunheimen NP	Langmorkje statsallmenning (gnr./bnr. 187/1) Del av sameige under gnr./bnr. 2/1, 2/2, 3/1. Gjende (vatnet), eigar Vågå kommune gnr. 191 bnr. 1. Russvatnet (eigar av gnr./bnr. 143/1).
Årdal	Jotunheimen NP	Årdal vestre statsallmenning (gnr./bnr. 38/1)
	Utladalen LVO	Årdal austre (gnr./bnr. 38/1) og delar av følgjande gnr./bnr.: 11/1, 12/1, 12/2, 13/1, 13/2, 13/3, 13/4, 13/5, 14/1, 14/2, 14/3, 14/4, 15/6, 16/1, 16/2, 16/3, 16/4, 16/6, 17/1, 17/3, 18/1, 18/2, 19/1, 22/2.

4.2 Næringsinteresser

Dei viktigaste næringsinteressene er *Landbruk* og *Reiseliv*.

4.2.1 Landbruk

Nest etter jakt og fangst er det landbruket som har lengst historie i verneområda. Grunneigarar og andre representantar for næringa er viktige høyringspartar, og kan bidra med faktagrunnlag i planprosessen.

Beitebruk

Innan verneområda er beitebruken organisert i ulike beitelag. Ein oversikt er vist i tabell 5.

Tabell 5. Oversikt over beitelag innan verneområda

Beitelag	Kommune	Verneområde
Russdalen beitelag	Vågå	Jotunheimen NP
Besstrondfjellet beitelag	Vågå	Jotunheimen NP
Leirungsdalen beitelag	Vågå	Jotunheimen NP
Storådalen beitelag	Lom	Jotunheimen NP
Veodalen	Lom	Jotunheimen NP
Utladalen sameige	Luster	Jotunheimen NP og Utladalen LVO
Lom Tamreinlag	Lom	Jotunheimen NP
Vågå Tamreinlag	Vågå	Jotunheimen NP

Organisasjonar knytt til landbruket

- Lom Bondelag
- Lom Bonde- og Småbrukarlag
- Sel og Vågå Bondelag
- Vågå Bonde- og Småbrukarlag
- Vang Bondelag
- Vang Bonde- og Småbrukarlag
- Luster Bondelag
- Luster Bonde- og Småbrukarlag
- Årdal Bondelag

4.2.2 Utmarksnæring

Vest-Jotunheimen villreinutval

Villreinutvalet er ein samanslutnad av grunneigarar og rettshavarar for forvaltning av villrein, sal av jaktkort og gjennomføring av villreinjakta.

Fjellstyre, grunneigarlag og sameige, grunneigarar

Aktørane har ulike tilbod av storviltjakt, småviltjakt, fiske og utleige av hytter og buer.

4.2.3 Reiseliv

Reiselivsnæringa tilbyr ulike produkt i tilknytning til nasjonalparken, som t.d.

- Overnatting
- Servering
- Aktivitetar og guida turar
- Utleige av utstyr m.m.

Forslag til prosjektplan Jotunheimen og Utladalen

Gjennom tilbud og ved aktiv marknadføring, trekkjer reiselivet mange besøkande til nasjonalparken. Derfor er det viktig å involvere reiselivet i arbeidet med forvaltningsplanen og besøksstrategien.

Reiselivet er i organisert i fire hovudsamanslutnader lokalt/regionalt:

- Nasjonalparkriket Reiseliv AS (Vågå, (Lom), Nord-Gudbrandsdalen)
- Visit Jotunheimen (Lom)
- Visit Sognefjord (Luster, Årdal / Sogn).
 - Visit Årdal
- Visit Valdres (Vang / Valdres)

Andre sentrale aktørar er Virke og NHO Reiseliv, saman med Innovasjon Norge.

Innovasjon Norge har leia arbeidet med den nasjonale reiselivsstrategien. *Nasjonale reiselivsstrategi 2030*, som vart lagt fram i april 2021, legg vekt på «Sterke inntrykk med små avtrykk».

Nasjonalt parkane representerer ein stor verdi for reiselivsnæringa, og innan reiselivet er eit aukande fokus på berekraft. Både Visit Valdres og Nasjonal

Oversikt over aktuelle bedrifter er vist i tabell 6.

I tillegg kjem aktørar som ikkje har adresse i regionen.

Tabell 6. Oversikt over sentrale reiselivsbedrifter i og i randsonen til verneområda – kan bli supplert

Kommune	Bedrift	I verneområde	I randsonen til verneområde
Lom	Turisthytte	Gjendebu (DNT)	
	Turisthytte	Glitterheim (DNT)	
	Turisthytte	Memurubu	
	Turisthytte		Sognefjellshytta
	Turisthytte		Krossbu Turisthytte
	Turisthytte		Jotunheimen Fjellstue
	Turisthytte		Leirvassbu
	Turisthytte		Spiterstulen
	Turisthytte		Juvasshytta
	Skisenter		Galdhøpiggen Sommerkisenter
	Turisthytte		Raubergstulen
	Gardsturisme		Brimi gard og sæter
	Turisthytte		Brimi Fjellstugu
	Aktivitetssfirma		Brimi Eventyr AS
	Aktivitetssfirma/guiding		Aktiv i Lom
Aktivitetssfirma/guiding		Fyrst og fremst	
	Aktivitetssfirma/guiding		Spiterstulen Bre- og Fjellføring
Luster	Turisthytte	Fannaråkhytta (DNT – betent)	
	Turisthytte	Skogadalsbøen (DNT – betent)	

Forslag til prosjektplan Jotunheimen og Utladalen

	Turisthytte	Olavsbu (DNT – sjølvbetent)	
	Hotell		Turtagrø
	Camping og servering		Vassbakken Kro & Camping
	Hotell		Skjolden Hotel
			Adventure Tours AS, Eide Gard
	Aktivitetsfirma/guiding		Norgesguidene
			Jostedalen Breførarlag AS
Vang	Hotell		Eidsbugarden hotell
	Turisthytte		Fondsbu
	Turisthytte		Torfinnsbu
	Hotell		Bygdin Høyfjellshotell
			Tyinholmen
	Aktivitetsfirma/guiding, transport		Jotunheimen Travel AS, JVB-gruppen
Vågå	Transport	Gjendebåten	
	Turisthytte		Gjendesheim
	Camping, servering		Bessekken Fjellpark
	Hotell		Besheim
	Hotell		Hindsæter
	Hytter/aktivitet		Sjodalen hyttetun og camping
	Aktivitetsfirma		Jotunheimen Husky Lodge
	Camping, servering		Randsverk Kafe og Camping
			Lemonsjø Fjellstue og hyttegrend
Årdal	Turisthytte	Vetti Gard Turiststasjon	
	Turisthytte	Avdalen Gard	
	Turisthytte	Gravdalen (DNT – ubetent)	
	Turisthytte	Stølsmaradalen (DNT – ubetent)	
	Turisthytte	Vormeli	
		(Storeselet, DNT- sjølvbetening, under etablering)	
	Camping, overnatting		Svalheim gard
	Aktivitetsfirma/guiding		Bulder & Brak Opplevingar
			Tindevegen

4.2.4 Faste arrangement

Nokre arrangement innanfor nasjonalparken og landskapsvernområdet blir gjennomført kvart år og krev løyve frå verneforskrifta:

- Fanaråken Opp
- Besseggløpet
- Jotunheimen Ultimate Challenge

Arrangement i randsonen

- High Camp Turtagrø
- Vinjerock ved Eidsbugarden
- Fjellfilmfestivalen ved Gjende

4.2.5 Kraftutbygging

Ein finn restar frå vasskraftutbygging, m.a. Fortun- og Tynutbyggingane frå 1950- og 60-talet både i nasjonalparken og i landskapsvernområdet der Årdal- og Sunndal Verk AS var utbyggjar. Dette gjeld m.a. gamle anleggsvegar, anleggstippar og andre forhold. Anlegga vart etter kvart overtekne av Norsk Hydro. Desse forholda har vore utgangspunkt for ein handlingsplan for å reparere uheldige inngrep, og med revisjon av forvaltningsplanen er det nærliggjande å vurdere desse forholda.

Kraftselskap

- Hydro
- Årdal Energi
- Eidsiva

4.2.6 Vegar innanfor verneområda

- Glitterheimsvegen (Jotunheimen NP)
- Vettisvegen (Utladalen LVO)
- Koldedalsvegen (Utladalen LVO)
- Gravdalsvegen (Jotunheimen NP, Utladalen LVO)

Vegar i randsonen:

- Tindevegen

4.3 Lag og organisasjonar

Friviljuge lag og organisasjonar organiserer ulike brukargrupper som kan ha interesser for aktivitet innan verneområda. Viktige lag og organisasjonar er m.a.:

- Forum for natur og friluftsliv – Innlandet og Vestland
- DNT Oslo og Omegn
- Årdal Turlag
- Luster Turlag
- IL Fanaråk
- Andre lokale turlag
- Norsk Tindeklubb
- Oppland JFF /Vestland JFF
- Naturvernforbundet i Innlandet /Vestland
- Særorganisasjonar for sykling, klatring, m.m.
- NOTS
- Ottadalen ornitologiske foreining

Lista er ikkje uttømmande

4.4 Andre aktørar

Villreinnemnda for Vest-Jotunheimen

Villreinnemndene er oppretta i forskrift om hjortevilt § 21 Om villreinnemndene:

«Villrein i alle villreinområder med areal i to eller flere kommuner skal forvaltes av ei villreinnemnd. Villreinnemnda skal arbeide for en langsiktig bærekraftig forvaltning av villreinen og dens leveområder i samsvar med naturmangfoldloven og viltloven. Det skal være ni villreinnemnder

...

xx) Villreinnemnda for xxxx.»

Norsk fjellsenter

Norsk fjellsenter i Lom er autorisert informasjonssenter for Jotunheimen, og er forvaltningsskutupunkt med kontor for ein av forvaltarane i Jotunheimen og i Reinheimen.

Klimapark 2469

Klimaparken ligg i randsonen til nasjonalparken, ved Juvfonne

Utladalen Naturhus

Utladalen Naturhus ligg like innanfor grensa til Utdalen landskapsvernområde i Utladalen. Utladalen Naturhus er ein døropnar til natur- og kulturhistoria i Vest-Jotunheimen og Utladalen. Naturhuset byr på både informasjon, utstilling og servering. Naturhuset organiserer skjøtselsarbeidet i heimre Utladalen. Gjennom dette arbeidet ynskjer ein at kulturlandskapet skal stå fram slik det var den gong det var aktiv gardsdrift i dalen.

Breheimen nasjonalparkstyre

Sekretariatet for Breheimen nasjonalparkstyre har ansvaret for tilgrensande verneområde i vest

Langsua nasjonalparkstyre

Sekretariatet for Langsua nasjonalparkstyre har ansvaret for tilgrensande verneområde i sør

Statens vegvesen

Statens vegvesen har ansvar for europa- og riksvegnettet. Her ligg også ansvar for avkøyringar og rasteplassar. Staten er også sekretariat for Nasjonale Turistveger, med Fv. 55 Sognefjellet og Fv. 51 Valdresflye som to av dei utvalde strekningane.

Historisk vandrerrute

Historiske vandrerruter er eit samarbeid mellom DNT og Riksantikvaren for å løfte fram gamle ferdseisvegar, og har til nå 13 historiske ruter. Ei av desse omfattar Gjende- og Bygdinområdet, med turisthyttene Torfinnsbu, Fondsbu, Gjendebu, Memurubu og Gjendesheim.

Enkeltpersonar

Det kan vera aktuelt å knyte kontakt med enkeltpersonar med særleg kunnskap om og erfaring med bruken av verneområda.

5. Organisering av planarbeidet

5.1 Prosjektleiing

Sekretariatet for Jotunheimen og Utladalen har prosjektleiinga og ansvar for:

- Planframstilling og framdrift i samsvar med prosjektplan
- Økonomistyring
- Gjennomføre møte og dialog med ulike aktørar
- Ha kontakt med kommunane
- Rapportere til styringsgruppa (nasjonalparkstyret)
- Utarbeide høyringsdokumenta (1 forvaltningsplan for kvart verneområde, 1 besøksstrategi)
- Leggje høyringsdokumenta fram for Miljødirektoratet for fagleg gjennomgang
- Gjennomføre høyringsprosess
- Sluttbehandling og godkjenning i dialog med Miljødirektoratet

5.2 Involvering

I tråd med forvaltningslova, naturmangfaldlova og god forvaltningsskikk er det viktig å legge opp til brei involvering i planarbeidet, og gjennomføre ein open planprosess.

Sekretariatet vil bruke Rådgevande utval og Administrativt kontaktutval som referansegrupper.

Det har vore opne møte i kommunane i samband med innspelfase i 2015. Forvaltarane stiller gjerne opp og gjev informasjon i kommunestyre eller andre møte i kommunane.

Sekretariatet vil elles legge opp til eigne temamøte med ulike brukargrupper etter behov. Dette kan vera villreininteressene, reiselivsbedrifter, aktivitetsfirma, beitelag, osv.

Etter innspelrunden vil ein ta stilling til korleis ein vil leggje opp møteverksemda i samband med kunnskapsinnhenting og høyringa av utkast til forvaltningsplanane.

Nasjonalparkstyret si heimeside vil bli brukt aktivt for å dele informasjon, www.nasjonalparkstyre.no

5.3 Prosjektorganisering

Prosjektet vil bli organisert med nasjonalparkstyret som styringsgruppe. Sekretariatet har prosjektleiinga. SNO Jotunheimen vil vera tett involvert som fagleg ressurs i arbeidet.

Prosjektorganisering

Funksjon	Aktør
Styringsgruppe	Nasjonalparkstyret
Prosjektleiing	Sekretariatet for nasjonalparkstyret
SNO Jotunheimen	Fagleg ressurs for prosjektleiinga
Referansegrupper og møte	
• Administrativt kontaktutval	Fagleg ressurs
• Rådgevande utval	Brukarinteresser, lokalkunnskap
• Opne møte	I den enkelte kommune, alt. felles for fleire kommunar, etter vurdering av behov. Særleg aktuelt i samband med høyring
• Temamøte, etter behov	Konkretisering av møteverksemd blir gjort etter innspelrunden og i samband med godkjenning av prosjektplanen

6. Tidsplan

Tidsplanen er førebels, og kan bli justert. Dette vil skje i samråd med styringsgruppa.

Tabell 8. Tidsplan for arbeidet med revidering av forvaltningsplanen.

Aktivitet	Tider	Merknad
Brukarundersøking, gjennomført		Utført 2019
Nasjonalparkstyret, behandling av utkast til prosjektplan for planarbeidet	7. Juni 2021	
Fornya oppstartmelding,	Juni 2021	
Gjennomgang av fagsystem / «Forvaltningsplan på nett» m.m.	Juni-august 2021	
Administrativt kontaktutval - Presentasjon av prosjektplan	Juni 2021	
Høyring av prosjektplan	Juni-10.sept.	
Rådgjevande utval – innspel og orientering	16. september	
Nasjonalparkstyret gjennomgang av innspel	16./17. sept.	
Møte med ulike aktører	Haust 2021, Vinteren 2021/2022	
Møte med kommunar	Ved behov	
Nasjonalparkstyret – orientering og gjennomgang av innspel	16. sept.	
Godkjenning prosjektplan, nasjonalparkstyret	13. nov.	
Planarbeid – «Forvaltningsplan på nett»	2021-2022	
Møte med aktører	Etter avtale ved behov	
Møte med kommunar	Etter avtale ved behov	
Fagleg gjennomgang i Miljødirektoratet		
Høyring og sluttbehandling	Haust 2022	
Godkjenning av plan	2023	

7. Økonomi

Det blir søkt midlar frå Miljødirektoratet om nødvendige ressursar til arbeid med forvaltningsplan og besøksstrategi. I bestillingsdialogen for 2021 er det tildelt 100.000 kr til gjennomføring av arbeidet

Det kan vera aktuelt å søke om midlar for fullføring av planprosessen i 2022/23.